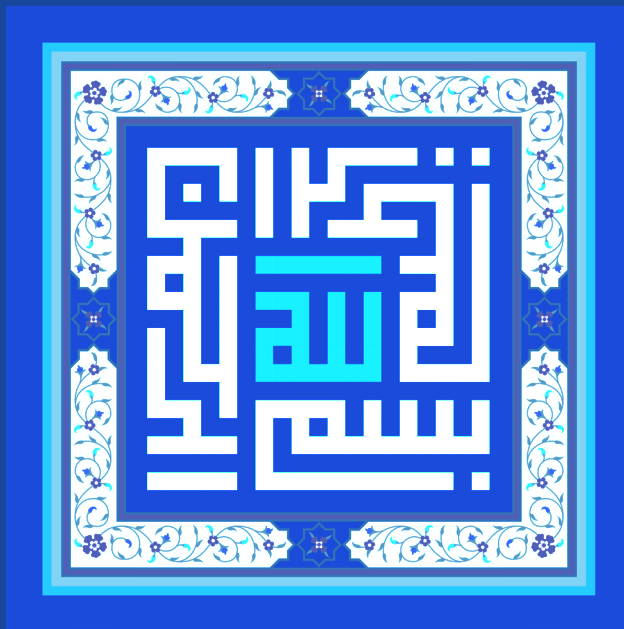

سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی

سند راهبردی پنج ساله

سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی

(۱۴۰۳-۱۴۰۷)

شورای عالی سازمان

مرداد ۱۴۰۳

"اقتدار فرهنگی در عالم، آن اقتدار حقیقی است.
اقتدار فرهنگی از اقتدار نظامی و سیاسی و پولی
و اینها مهم‌تر است."

(مقام معظم رهبری)

مقدمه

سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی پس از نزدیک به ۳ دهه فعالیت، در ایستار جدیدی از فعالیت‌های فرهنگی بین‌المللی قرار دارد. تحولات نحوه کنشگری فرهنگی بین‌المللی از رویکرد پیام پایه به رویکرد تعاملی و پررنگ شدن نقش کنشگران غیرحاکمیتی از یک سو و شروع گام دوم انقلاب اسلامی از سویی دیگر نیاز به نگاه جدید و تحولی در این عرصه را دو چندان می‌کند. در این راستا برنامه تحول سازمان با شعار "دیپلماسی فرهنگی تراز چهل واره ی دوم انقلاب اسلامی" تدوین و در دهمین دور مدیریت سازمان اجرا شده است. از آنجایی که دوره زمانی این برنامه به پایان رسیده است، سازمان برای سال‌های آینده به یک برنامه راهبردی جدید نیاز دارد.

تحولات مهم منطقه‌ای و جهانی از جمله طوفان الاقصی و جنایت خبیثانه رژیم غاصب صهیونیستی و حمایت‌های تام غرب از این جنایت‌ها، نشانگر تغییر در نظم منطقه‌ای و جهانی موجود و هم در ساحت اخلاقی - معنایی و نظامات بین‌المللی است و فرصت مناسبی را برای افزایش نقش آفرینی جمهوری اسلامی ایران در ساخت نظم نوین منطقه‌ای و جهانی فراهم ساخته است. در این جهت متناسب با تحولات یاد شده و در امتداد برنامه تحولی سازمان، تدوین سند راهبردی به عنوان برش ۵ ساله سند جامع امور فرهنگی بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران، وفق برنامه هفتم توسعه، برای بازه زمانی (۱۴۰۷-۱۴۰۳) تدوین شده است.

این سند مطابق با منظومه فکری مقام معظم رهبری (دام برکاته) در زمینه دیپلماسی فرهنگی تراز انقلاب و با لحاظ سایر اسناد بالادستی از جمله سند جامع امور فرهنگی بین المللی جمهوری اسلامی ایران (مصوب شورای سیاست‌گذاری فرهنگی بین الملل)، راهبرد کلان ۱۲ نقشه مهندسی فرهنگی کشور، بند ۲۱ سیاست‌های کلی برنامه هفتم توسعه مبنی بر "کنشگری فعال در عرصه دیپلماسی عمومی"، مواد ۷۵، ۸۰، ۸۳ و ۱۰۰ برنامه هفتم توسعه و اساسنامه سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی طراحی شده است.

سند حاضر با تعریف افق ماموریتی سازمان در قالب سه رکن اصلی تحقق این افق تنظیم شده است. در این راستا اجزا، اهداف، چالش‌ها و راهبردهای متناسب هر رکن تعریف شده و در ادامه اصول و سیاست‌های کلان سازمان، موضوعات اولویت دار و ساز و کار اجرایی سازی سند آمده است. سند راهبردی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی در یکصد و پنجاه و هشتمین جلسه (فوق العاده) شورای عالی سازمان در تاریخ ۱۴۰۳/۰۵/۲ تصویب و در تاریخ ۱۴۰۳/۰۵/۶ ابلاغ شده است.

فهرست مطالب

۹

افق مأموریتی، ارکان اقتدار معنوی و فرهنگی

فصل اول

۱۱

برنامه های راهبردی ارکان اقتدار معنوی و فرهنگی

فصل دوم

۲۱

اصول و سیاست‌ها، موضوعات دارای اولویت
و سازوکار اجرایی‌سازی سند

فصل سوم

۲۷

سند راهبردی پنج ساله در یک نگاه

فصل چهارم

۳۵

امور فرهنگی بین المللی در سیاست های کلی
و قانون برنامه هفتم توسعه

پیوست

فصل اول

افق مأموریتی
ارکان اقتدار معنوی و فرهنگی

الف. افق مأموریتی:

از منظر مقام معظم رهبری (مدظله العالی) سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، قرارگاه و حامل اقتدار معنوی جمهوری اسلامی ایران در جهان است. بر این اساس و با اتکال به خداوند سبحان و تمسک به ائمه اطهار و اتکای به حمایت نظام و روحیه و رفتار انقلابی نیروهای مؤمن، کارآمد و جهادگر؛ سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی افق ذیل را به منزله افق مأموریتی خود تعیین کرده است:

"گسترش و تعمیق اقتدار معنوی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در عرصه بین الملل"

ب. ارکان اقتدار معنوی و فرهنگی:

گسترش و تعمیق اقتدار معنوی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در جهان، به ارکان اقتدار ساز در امور فرهنگی بین المللی جمهوری اسلامی ایران وابسته است. این ارکان شامل موارد ذیل است:

♦ **رکن اول:** فعال سازی و تثبیت دارایی ها و قلمروهای ایرانی، اسلامی و انقلابی

♦ **رکن دوم:** گسترش و عمق بخشی گفتمانی

♦ **رکن سوم:** افزایش سهم جمهوری اسلامی ایران در تصمیمات و نظامات فرهنگی و اجتماعی منطقه و جهان

فصل دوم

برنامه های راهبردی
ارکان اقتدار معنوی و فرهنگی

الف. برنامه راهبردی رکن اول.

فعال سازی و تثبیت دارایی ها و قلمروهای ایرانی، اسلامی و انقلابی:

الف-۱. اجزای رکن اول. دارایی ها و قلمروها:

- ♦ قرآن و عترت
- ♦ مسلمانان اعم از شیعه و سنی
- ♦ باورمندان، هواداران و جوامع همسو با گفتمان انقلاب اسلامی و جریان مقاومت
- ♦ ایرانیان و حوزه تمدنی و فرهنگی ایران
- ♦ خط، زبان و ادبیات فارسی
- ♦ میراث و مفاخر اسلامی و ایرانی
- ♦ علاقمندان به ایران و فرهنگ و تمدن ایرانی - اسلامی

الف-۲. اهداف رکن اول:

۱. حفظ، پاسداشت، ترویج و بهره برداری از دارایی ها و قلمروهای فرهنگی اسلامی، ایرانی و انقلابی در عرصه عمومی و محافل نخبگانی
۲. شکل گیری و تقویت هویت ایرانی، اسلامی و انقلابی جوامع مستعد و همسو
۳. تثبیت و بهبود جایگاه و منزلت جوامع همسو

الف-۳. اهم چالش های ناظر به تحقق اهداف رکن اول:

۱. تلاش دولت ها و جریان های رقیب و معارض برای تحریف، تخریب و مصادره دارایی ها و قلمرو
۲. وجود جریان های ایران هراسی و شیعه هراسی و اسلام هراسی و هزینه سازی برای جوامع همسو
۳. ضعف در سطح علمی، اجتماعی و اقتصادی جوامع همسو

الف-۴. راهبردهای رکن اول:

۱. تثبیت و افزایش دارایی ها در مجامع و سازمان های مرجع بین المللی با تقویت و توسعه همکاری های رسمی طرف های خارجی و مشارکت کنشگران غیرحاکمیتی بومی
۲. گسترش امتداد اجتماعی و تبدیل موجودیت ها و دارایی ها به نهادهای اجتماعی پایدار با هدف تقویت هویت و بنیه اقتصادی، فکری و دانشی جوامع همسو:
 - ۱-۲. ایجاد و گسترش مکان های هویت آفرین با تأکید بر ساخت مساجد، حسینیه ها، مدارس، مراکز اسلامی، نمایشگاه ها و فروشگاه های دائمی، موزه ها و
 - ۲-۲. ایجاد، گسترش و رسمیت بخشی به نهادهای هویت آفرین شامل اتحادیه ها، انجمن های علمی، باشگاه های فرهنگی- اجتماعی، مؤسسات، نهادها و انجمن های مردمی حقوقی، مؤسسات رسانه ای، هنری و فرهنگی و برگزاری مناسک و رویدادهای هویت بخش، پایدار، معنادار و پیوسته
 - ۳-۲. ایجاد و گسترش موجودیت های هویت ساز در بستر فضای مجازی

۲-۴. شکل دهی به ائتلاف‌های پایدار میان جوامع همسو

۲-۵. توسعه و ایجاد ارتباط و تعامل ساختار یافته میان شبکه کنشگران جوامع همسو با کنشگران و ظرفیت‌های ایران

۳. تعامل حرفه‌ای با رسانه‌های رسمی و اجتماعی برای معرفی ایران و دارایی‌های مشترک با روایت‌گری کنشگران بومی همسو

۴. بازسازی و توجه به مقوله اقتصاد فرهنگ مبتنی بر دارایی‌ها با کنشگری جوامع همسو

◀ برنامه راهبردی رکن دوم.

گسترش و عمق بخشی گفتمانی:

ب-۱. اختصاصات گفتمانی:

- ◀ اسلام و تفکر و جهان بینی اسلامی
- ◀ منظومه فکری امامین انقلاب
- ◀ تمدن نوین اسلامی
- ◀ معنویت، عدالت و عقلانیت
- ◀ مقاومت و استکبار ستیزی
- ◀ حمایت از ملل مظلوم به ویژه فلسطین
- ◀ تقریب مذاهب و امت واحده اسلامی

- ◆ مردم‌سالاری دینی
- ◆ جوانان، زنان و خانواده
- ◆ اعتبار‌زدایی از گفتمان و عملکرد مخرب غرب

ب-۲. اهداف رکن دوم:

۱. ایجاد و گسترش شناخت، علاقه و باور به اختصاصات گفتمان انقلاب اسلامی در میان نخبگان و افکار عمومی
۲. تحقق استعلای فکری و فرهنگی و تبدیل شدن گفتمان انقلاب اسلامی به گفتمان مقبول
۳. شکل‌گیری تصویر درست، واقعی و الهام‌بخش از جمهوری اسلامی ایران در افکار عمومی و نخبگان

ب-۳. اهم چالش‌های ناظر به تحقق اهداف رکن دوم:

۱. سرمایه‌گذاری غرب برای ایران هراسی و شیعه‌هراسی در راستای تخریب اندیشه سیاسی اسلام و ایده مقاومت
۲. تحمیل هزینه بسیار بالا به حاملان گفتمانی در جوامع هدف
۳. کافی نبودن التفات کارگزاران به قدرت اسلام به عنوان یک اندیشه در سازماندهی و هدایت ظرفیت‌های مردمی و عدم احساس اعتزاز به اسلام

۴. پایین بودن اعتماد به نفس، تجربه و دانش کنش بین المللی در کارگزاران، اندیشمندان و فعالان فرهنگی گفتمان انقلاب اسلامی و مقاومت

ب-۴. راهبردهای رکن دوم:

۱. تبیین و تعمیق آموزه ها و اندیشه های اسلام ناب و مولفه ها و عناصر امت ساز و سازنده تمدن نوین اسلامی
۲. زنده و پویا نگه داشتن مسئله فلسطین به عنوان اولویت اول جهان اسلام و تثبیت جریان بیداری انسانی به ویژه در جهان غرب
۳. توسعه ظرفیت های تولید و انتقال پیام با ایجاد یا بهره برداری از انواع رسانه ها برای گسترش شناخت، علاقه و باور نسبت به جمهوری اسلامی ایران، با تأکید بر پیشرفت ها، دستاوردها و نقش سازنده و مؤثر آن در منطقه و جهان
۴. گسترش ارتباطات میان فرهنگی با ملت های دیگر با توسعه روابط تمدنی، علمی، فناوری و گردشگری و با تأکید بر گردشگری فرهنگی، مذهبی و سلامت
۵. نهادسازی، شبکه سازی با نخبگان و حاملان گفتمانی و ایجاد و توسعه جریان های علمی، دینی، اندیشه ورزی، رسانه ای، هنری و ادبی در حقانیت گفتمان انقلاب اسلامی
۶. اتخاذ موضع آفندی و شبکه سازی بین المللی از منتقدین رویکرد مخرب غرب و استکبار و اعتبار زدایی از گفتمان و عملکرد ناسالم غرب و شکستن اقتدار و هیمنه ساختگی استکبار

ج. برنامه راهبردی رکن سوم.

افزایش سهم جمهوری اسلامی ایران در تصمیمات و نظامات فرهنگی و اجتماعی منطقه و جهان

ج-۱. نظامات فرهنگی و اجتماعی:

- ◆ سازمان‌های منطقه‌ای و بین‌المللی
- ◆ دولت‌ها و دولتمردان
- ◆ موسسات و سازمان‌های مردم‌نهاد
- ◆ اندیشکده‌ها و نهادهای غیرحاکمیتی
- ◆ رسانه‌ها و جریانات و افراد موثر در شبکه‌های اجتماعی
- ◆ مراکز علمی و دانشگاهی
- ◆ خرده‌جمعیت‌ها و گروه‌های اجتماعی اثرگذار (اقوام، اقلیت‌های مذهبی، نهاد دین و ...)
- ◆ رویدادهای منطقه‌ای و بین‌المللی
- ◆ پیمان‌ها و کنوانسیون‌های بین‌المللی، اسناد، موافقت‌نامه‌ها و تفاهم‌نامه‌های دو جانبه و چند جانبه

ج-۲. اهداف رکن سوم:

۱. گسترش حضور و ایفای نقش موثر و سازنده جمهوری اسلامی ایران برای راهبری موضوعات اولویت‌دار در نظامات فرهنگی اجتماعی

۲. ظرفیت سازی و ایجاد تعامل، شبکه و ائتلاف‌های پایدار در نظامات فرهنگی اجتماعی
۳. انسجام بخشی، تنظیم گری، شتابدهی و رقابت آفرینی سازنده در بازیگران داخلی با مأموریت بین المللی و بازیگران خارجی همسو

ج-۳. اهم چالش های ناظر به تحقق اهداف رکن سوم:

۱. ضعف در حضور و التفات به اهمیت کلیدی سازمان‌های منطقه‌ای و جهانی در پیشبرد اهداف و جریان سازی‌ها
۲. توانایی و مهارت‌های کم برای شبکه سازی و کنشگری ضعیف جمهوری اسلامی ایران در نظامات و تصمیمات منطقه‌ای و جهانی
۳. غلبه رویکرد تقابل و رقابت به جای رویکرد تعامل و مشارکت در میان کنشگران نظامات منطقه‌ای و بین المللی

ج-۴. راهبردهای رکن سوم:

۱. شکل دهی به تعاملات و ایجاد شبکه ها و ائتلاف‌های پایدار برای تبدیل تنش های فرهنگی و اجتماعی به تعامل سازنده با اولویت کشورهای همسایه
۲. ارتباط هدفمند و موثر با مجامع جهانی، منطقه‌ای و سازمان‌های اسلامی در موضوعات اولویت دار جمهوری اسلامی ایران

۳. ایجاد ساز و کارها و ساختارهای فرهنگی و اجتماعی چند ملیتی با بازیگری موثر ایران در راستای اهداف جمهوری اسلامی ایران
۴. تقویت کنشگری گفتگو مبنا و تعاملی، زیست بوم های غیردولتی و تخصصی برای معناسازی، ایده سازی و گفتمان سازی مشترک حول موضوعات اولویت دار جمهوری اسلامی ایران
۵. تبدیل تقابل و رقابت میان بازیگران و کنشگران منطقه به همگرایی، تعامل و ائتلاف های فرهنگی و اجتماعی چند جانبه، سازنده و پایدار برپایه اهداف مشترک و مسائل اولویت دار منطقه و جهانی

فصل سوم

اصول و سیاست ها
موضوعات دارای اولویت
و ساز و کار اجرایی سازی سند

الف. اصول و سیاست‌های کلان

۱. تمرکز بر رویکرد ستادی و تنظیم گرانه سازمان و نمایندگی‌های فرهنگی با ایفای نقش‌های:
 - ◆ اشراف به تحولات محیط فرهنگی بین المللی و ترازیبی موقعیت ایران، اسلام و گفتمان انقلاب اسلامی در جهان و تشخیص جهت و مسیر مناسب حرکت فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در این محیط
 - ◆ راهبری، حمایت، هماهنگی، نظارت و ارزیابی عملکرد نهادهای حاکمیتی و کنشگران غیر حاکمیتی داخلی بر مبنای اثر بخشی و پیامد عینی عملکردی آنها، در چارچوب مقررات و ضوابط
 - ◆ گسترش امتداد بین المللی کنشگران فرهنگی جمهوری اسلامی ایران با نهاد سازی، شبکه سازی و توسعه تعاملات میان کنشگران فرهنگی ایران با همتایان خارجی آنها
 - ◆ توانمند سازی، فعال سازی، خوداتکایی و توسعه کنشگران بومی همسو و مستعد
۲. تأکید بر شناسایی، جذب، به کارگیری، رشد و مشارکت و همکاری افراد کارآمد، مبتکر و باورمند به منطق گفتمان بین المللی انقلاب اسلامی به منظور افزایش توان سرمایه انسانی سازمان به ویژه نمایندگی‌های فرهنگی خارج از کشور
۳. پشتیبانی مرتب، منظم و هدفمند نمایندگی‌های فرهنگی توسط ستاد سازمان از طریق تولید محتوای مناسب و ایجاد مخازن دانشی و معرفی ظرفیت‌ها و دارایی‌های داخل ایران برای کنشگری موثر آنها

۴. بستر سازی برای مشارکت فعال و محوریت دادن به کنشگران غیرحاکمیتی و ظرفیت‌های مردمی در امور فرهنگی بین المللی
۵. متناسب سازی جایگاه و ظرفیت های سازمان با ماموریت ستادی و تنظیم گرانه آن

ب. موضوعات اولویت دار در برنامه پنج ساله سازمان:

- ♦ تفکر و جهان بینی اسلامی
- ♦ فلسطین و مقاومت اسلامی و پیامدهای آن در منطقه و جهان
- ♦ روایت و تصویر جمهوری اسلامی ایران در افکار عمومی و نخبگان جهان
- ♦ امت سازی و تمدن نوین اسلامی
- ♦ زبان و ادبیات فارسی
- ♦ زن، خانواده و سبک زندگی اسلامی
- ♦ ایرانیان خارج کشور

ج. ساز و کار اجرایی سازی سند:

به منظور حسن اجرای سند راهبردی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، ساز و کارهای ذیل به کار گرفته خواهد شد:

ج-۱. ستاد راهبری سند جامع امور فرهنگی بین المللی جمهوری اسلامی ایران:

با توجه به نقش و کارکرد حاکمیتی و قرارگاهی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی در اجرایی سازی سند حاضر و لزوم تنظیم گری، شتابدهی و رقابت آفرینی میان کنشگران فرهنگی بین المللی کشور برای اجرای سند، به استناد بند (ب) فصل سوم سند جامع امور فرهنگی بین المللی جمهوری اسلامی ایران، "ستاد راهبری سند جامع امور فرهنگی بین المللی جمهوری اسلامی ایران" با مسئولیت سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی تشکیل می شود.

این ستاد مسئولیت اجرایی سازی سند حاضر را به عنوان برش ۵ ساله سند جامع امور فرهنگی بین المللی بر عهده خواهد داشت. ترکیب اعضا، وظایف و اختیارات و نحوه فعالیت این ستاد در آیین نامه ای که به تصویب "شورای سیاست گذاری فرهنگی بین الملل" می رسد، تعیین خواهد شد.

ج-۲. کمیته اجرایی سازی سند در سازمان:

این کمیته به ریاست رئیس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی و با عضویت معاونان و مدیران ذی ربط سازمان، مسئولیت اجرایی سازی سند حاضر در صف و ستاد سازمان را بر عهده خواهد داشت. کمیته اجرایی سازی سند موظف است گزارش دوره ای عملکرد سازمان در زمینه سند را به صورت شش ماهه و سالانه به شورای عالی سازمان ارائه کند.

تبصره ۱. پس از تصویب سند در شورای عالی سازمان، رئیس سازمان ظرف مدت ۳ ماه برش های کشوری سند را به همراه شاخص های اثربخشی آن در قالب برنامه عملیاتی سازمان به واحدهای سازمان ابلاغ می کند.

تبصره ۲. پس از تصویب سند در شورای عالی سازمان، رئیس سازمان ظرف مدت ۵ ماه برش های موضوعی سند را در قالب برنامه عملیاتی ۵ ساله تنظیم و به همراه شاخص های اثربخشی آن، جهت تصویب در شورای عالی سازمان ارائه خواهد کرد.

فصل چهارم

سند راهبردی پنج ساله
در یک نگاه

جدول محتوای سند راهبردی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی

افق مأموریتی: گسترش و تعمیق اقتدار معنوی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در عرصه بین الملل

ارکان	اجزا	اهداف	چالش‌های ناظر به تحقق اهداف
رکن اول. فعال سازی و تثبیت دارایی ها و قلمروهای ایرانی، اسلامی و انقلابی	دارایی ها و قلمروها: قرآن و عترت مسلمانان اعم از شیعه و سنی باورمندان، هواداران و جوامع همسو با گفتمان انقلاب اسلامی و جریان مقاومت ایرانیان و حوزه تمدنی و فرهنگی ایران خط، زبان و ادبیات فارسی میراث و مفاخر اسلامی و ایرانی علاقتمندان به ایران و فرهنگ و تمدن ایرانی- اسلامی	۱- حفظ، پاسداشت، ترویج و بهره برداری از دارایی ها و قلمروهای فرهنگی اسلامی، ایرانی و انقلابی در عرصه عمومی و محافل نخبگانی ۲- شکل گیری و تقویت هویت ایرانی، اسلامی و انقلابی جوامع مستعد و همسو ۳- تثبیت و بهبود جایگاه و منزلت جوامع همسو	۱- تلاش دولت‌ها و جریان های رقیب و معارض برای تحریف، تخریب و مصادره دارایی ها و قلمرو ۲- وجود جریان‌های ایران هراسی و شیعه هراسی و اسلام هراسی و هزینه سازی برای جوامع همسو ۳- ضعف در سطح علمی، اجتماعی و اقتصادی جوامع همسو

راهبردها

- ۱- تثبیت و افزایش دارایی‌ها در مجامع و سازمان‌های مرجع بین المللی با تقویت و توسعه همکاری های رسمی طرف های خارجی و مشارکت کنشگران غیرحاکمیتی بومی
- ۲- گسترش امتداد اجتماعی و تبدیل موجودیت‌ها و دارایی ها به نهادهای اجتماعی پایدار با هدف تقویت هویت و بنیه اقتصادی، فکری و دانشی جوامع همسو:
 - ا. ایجاد و گسترش مکان‌های هویت آفرین با تأکید بر ساخت مساجد، حسینیه‌ها، مدارس، مراکز اسلامی، نمایشگاه‌ها و فروشگاه‌های دائمی، موزه‌ها و
 - II. ایجاد، گسترش و رسمیت بخشی به نهادهای هویت آفرین شامل اتحادیه ها، انجمن های علمی، باشگاه های فرهنگی- اجتماعی، مؤسسات، نهادها و انجمن های مردمی حقوقی، مؤسسات رسانه ای، هنری و فرهنگی و برگزاری مناسک و رویدادهای هویت بخش، پایدار، معنادار و پیوسته
 - III. ایجاد و گسترش موجودیت‌های هویت ساز در بستر فضای مجازی
 - IV. شکل دهی به ائتلاف‌های پایدار میان جوامع همسو
 - V. توسعه و ایجاد ارتباط و تعامل ساختار یافته میان شبکه کنشگران جوامع همسو با کنشگران و ظرفیت‌های ایران
- ۳- تعامل حرفه‌ای با رسانه های رسمی و اجتماعی برای معرفی ایران و دارایی های مشترک با روایت گری کنشگران بومی همسو
- ۴- بازسازی و توجه به مقوله اقتصاد فرهنگ مبتنی بر دارایی ها با کنشگری جوامع همسو

جدول محتوای سند راهبردی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی

افق مأموریتی: گسترش و تعمیق اقتدار معنوی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در عرصه بین الملل

ارکان	اجزا	اهداف	چالش‌های ناظر به تحقق اهداف
رکن دوم. گسترش و عمق بخشی گفتمانی	اختصاصات گفتمانی: - اسلام و تفکر و جهان بینی اسلامی - منظومه فکری امامین انقلاب - تمدن نوین اسلامی - معنویت، عدالت و عقلانیت - مقاومت و استکبار ستیزی - حمایت از ملل مظلوم به ویژه فلسطین - تقریب مذاهب و امت واحده اسلامی - مردم سالاری دینی - جوانان، زنان و خانواده - اعتبار زدایی از گفتمان و عملکرد مخرب غرب	۱. ایجاد و گسترش شناخت، علاقه و باور به اختصاصات گفتمان انقلاب اسلامی در میان نخبگان و افکار عمومی ۲. تحقق استعلای فکری و فرهنگی و تبدیل شدن گفتمان انقلاب اسلامی به گفتمان مقبول ۳. شکل گیری تصویر درست، واقعی و الهام بخش از جمهوری اسلامی ایران در افکار عمومی و نخبگان	۱. سرمایه گذاری گسترده غرب برای ایران هراسی و شیعه هراسی در راستای تخریب اندیشه سیاسی اسلام و ایده مقاومت ۲. تحمیل هزینه بسیار بالا به حاملان گفتمانی در جوامع هدف ۳. کافی نبودن التفات کارگزاران به قدرت اسلام به عنوان یک اندیشه در سازماندهی و هدایت ظرفیتهای مردمی و عدم احساس اعتزاز به اسلام ۴. پایین بودن اعتماد به نفس، تجربه و دانش کنش بین المللی در کارگزاران، اندیشمندان و فعالان فرهنگی گفتمان انقلاب اسلامی و مقاومت

راهبردها

- ۱- تبیین و تعمیق آموزه ها و اندیشه های اسلام ناب و مولفه ها و عناصر امت ساز و سازنده تمدن نوین اسلامی
- ۲- زنده و پویا نگه داشتن مسئله فلسطین به عنوان اولویت اول جهان اسلام و تثبیت جریان بیداری انسانی به ویژه در جهان غرب
- ۳- توسعه ظرفیت های تولید و انتقال پیام با ایجاد یا بهره برداری از انواع رسانه ها برای گسترش شناخت، علاقه و باور نسبت به جمهوری اسلامی ایران، با تأکید بر پیشرفت ها، دستاوردها و نقش سازنده و مؤثر آن در منطقه و جهان
- ۴- گسترش ارتباطات میان فرهنگی با ملت های دیگر با توسعه روابط تمدنی، علمی، فناوری و گردشگری و با تأکید بر گردشگری فرهنگی، مذهبی و سلامت
- ۵- نهادسازی، شبکه سازی با نخبگان و حاملان گفتمانی و ایجاد و توسعه جریان های علمی، دینی، اندیشه ورزی، رسانه ای، هنری و ادبی در حقانیت گفتمان انقلاب اسلامی
- ۶- اتخاذ موضع آفندی و شبکه سازی بین المللی از منتقدین رویکرد مخرب غرب و استکبار و اعتبار زدایی از گفتمان و عملکرد ناسالم غرب و شکستن اقتدار و هیمنه ساختگی استکبار

جدول محتوای سند راهبردی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی

افق مأموریتی: گسترش و تعمیق اقتدار معنوی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در عرصه بین الملل

ارکان	اجزا	اهداف	چالش‌های ناظر به تحقق اهداف
رکن سوم. افزایش سهم جمهوری اسلامی ایران در تصمیمات و نظامات فرهنگی و اجتماعی منطقه و جهان	نظامات فرهنگی اجتماعی: - سازمان‌های منطقه‌ای و بین المللی - دولت‌ها و دولتمردان - موسسات و سازمان‌های مردم نهاد - اندیشکده‌ها و نهادهای غیر حاکمیتی - رسانه‌ها و جریان‌ها و افراد موثر در شبکه‌های اجتماعی - مراکز علمی و دانشگاهی - خرده جمعیت‌ها و گروه‌های اجتماعی اثرگذار (اقوام، اقلیت‌های مذهبی، نهاد دین و ...) - رویدادهای منطقه‌ای و بین المللی - پیمان‌ها و کنوانسیون‌های بین المللی، اسناد، موافقت‌نامه‌ها و تفاهم‌نامه‌های دو جانبه و چند جانبه	۱. گسترش حضور و ایفای نقش موثر و سازنده جمهوری اسلامی ایران برای راهبری موضوعات اولویت‌دار، در نظامات فرهنگی اجتماعی ۲. ظرفیت‌سازی و ایجاد تعامل، شبکه و ائتلاف‌های پایدار در نظامات فرهنگی اجتماعی ۳. انسجام بخشی، تنظیم‌گری، شتابدهی و رقابت‌آفرینی سازنده در بازیگران داخلی با مأموریت بین‌المللی و بازیگران خارجی همسو	۱- ضعف در حضور و التفات به اهمیت کلیدی سازمان‌های منطقه‌ای و جهانی در پیشبرد اهداف و جریان‌سازی‌ها ۲- توانایی و مهارت‌های کم برای شبکه‌سازی و کنشگری ضعیف جمهوری اسلامی ایران در نظامات و تصمیمات منطقه‌ای و جهانی ۳- غلبه رویکرد تقابل و رقابت به جای رویکرد تعامل و مشارکت در میان کنشگران نظامات منطقه‌ای و بین‌المللی

راهبردها

- ۱- شکل دهی به تعاملات و ایجاد شبکه ها و ائتلاف های پایدار برای تبدیل تنش های فرهنگی و اجتماعی به تعامل سازنده با اولویت کشورهای همسایه
- ۲- ارتباط هدفمند و موثر با مجامع جهانی، منطقه ای و سازمان های اسلامی در موضوعات اولویت دار جمهوری اسلامی ایران
- ۳- ایجاد ساز و کارها و ساختارهای فرهنگی و اجتماعی چند ملیتی با بازیگری موثر ایران در راستای اهداف جمهوری اسلامی ایران
- ۴- تقویت کنشگری گفتگو مبنا و تعاملی، زیست بوم های غیردولتی و تخصصی برای معناسازی، ایده سازی و گفتمان سازی مشترک حول موضوعات اولویت دار جمهوری اسلامی ایران
- ۵- تبدیل تقابل و رقابت میان بازیگران و کنشگران منطقه به همگرایی، تعامل و ائتلاف های فرهنگی و اجتماعی چند جانبه، سازنده و پایدار بر پایه اهداف مشترک و مسائل اولویت دار منطقه و جهانی

پیوست

امور فرهنگی بین المللی
در سیاست‌های کلی
و قانون برنامه هفتم توسعه

سند راهبردی ۵ ساله سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، مبتنی بر منویات مقام معظم رهبری (مدظله العالی) در حوزه فرهنگی بین المللی و اسناد بالا دستی زیر تدوین شده است:

- ۱- سیاست های کلی و برنامه هفتم توسعه
 - ۲- سند جامع امور فرهنگی بین المللی جمهوری اسلامی ایران (مصوب شورای سیاست گذاری فرهنگی بین الملل)
 - ۳- نقشه مهندسی فرهنگی کشور
 - ۴- اساسنامه سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی (که به تنفیذ مقام معظم رهبری "دام ظلّه" رسیده است)
- امور فرهنگی بین المللی در سیاست های کلی و برنامه هفتم توسعه:

الف. مفاد مرتبط با حوزه فرهنگی بین المللی در سیاست های کلی برنامه هفتم توسعه

- ۲۱- کنشگری فعال در دیپلماسی رسمی و عمومی با ایجاد تحول و ظرفیت سازی ارزشی و انقلابی در نیروی انسانی در دستگاه دیپلماسی و همکاری هدفمند و مؤثر سازمان ها و نهادهای مسئول در امور خارجی.
- ب. مفاد مرتبط با حوزه فرهنگی بین المللی در برنامه هفتم توسعه:

ب. فصل ۱۵- ارتقای فرهنگ عمومی و رسانه

ماده ۷۵

ت- دستگاه های اجرایی به ویژه وزارتخانه های فرهنگ و ارشاد اسلامی و امور خارجه، سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران، سازمان تبلیغات اسلامی، سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی و دفتر

تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم مکلفند با استفاده از کلیه امکانات فرهنگی، هنری و امکانات تجسمی و رسانه های همگانی نسبت به تبیین، تبلیغ، ترویج و نشر آثار و اندیشه ها و سیره عملی بنیان گذار جمهوری اسلامی ایران حضرت امام خمینی(ره) در گستره ملی و بین المللی اقدام نمایند.

بند الحاقی- دستگاه های اجرایی مکلفند نسبت به تبیین و ترویج اندیشه مقام معظم رهبری حضرت آیت الله العظمی خامنه ای(مدظله العالی)، در گستره ملی و بین المللی اقدام نمایند.

ماده ۸۰

تبصره ۲- نظر به ضرورت روشن نمودن ابعاد گفتمان انقلاب اسلامی و مطالبه گری در حوزه زنان و خانواده در عرصه بین المللی، وزارت امور خارجه با همکاری معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری و سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی مکلف است نسبت به فعالیت در ابعاد مختلف از جمله تبلیغی و روشنگرانه در مورد نقش فعال بانوان در ایران و جوامع اسلامی و طراحی شاخص های لازم اقدام نماید.

ماده ۸۳

به منظور توسعه گردشگری داخلی و افزایش جذب گردشگران خارجی، حفظ میراث فرهنگی کشور و همچنین توسعه و ترویج صنایع دستی اقدامات زیر انجام می شود:

بند الحاقی ۱- وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی با همکاری وزارت فرهنگ و ارشاد

اسلامی موظف است در تعامل گسترده با شخصیت ها، مؤسسات و کانون های مذهبی کشورهای جهان، حرکت سازمان یافته ای را در کشورهای مختلف برای حضور زائران و گردشگران طالب آشنایی با انقلاب اسلامی و سرمایه گذاری مؤمنان کشورهای مختلف در اماکن مقدس و مناطق تفریحی ایران راه اندازی نماید به گونه ای که در پایان برنامه پنج ساله تعداد زائران و گردشگران این حوزه ها به دو و نیم برابر سال اول برنامه برسد.

فصل ۲۱- سیاست خارجی

دیپلماسی سیاسی [الزامات ذیل بند الف ارتباط کامل با دیپلماسی فرهنگی دارد که ماموریت اصلی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی است]

ماده ۱۰۰

در اجرای بند (۲۱) سیاست های کلی برنامه پنج ساله هفتم و به منظور کنشگری فعال در سیاست (دیپلماسی) رسمی و عمومی، دستگاه های اجرایی کشور (به استثنای نیروهای مسلح) مکلفند، تمامی اقدامات خود در زمینه روابط خارجی را در چارچوب قوانین و مقررات با هماهنگی وزارت امور خارجه انجام دهند. وزارت امور خارجه مکلف است ضمن ظرفیت سازی در سرمایه انسانی و تقویت و ارتقای مراکز آموزشی و پژوهشی وابسته به خود اقدامات زیر را انجام دهد:

الف- اجرای اقدامات سیاسی و سیاست های کلی نظام به ویژه در بعد مبارزه با استکبار جهانی و رژیم صهیونیستی، حمایت از فلسطین با تأکید بر قانون حمایت از انقلاب اسلامی مردم فلسطین مصوب ۱۳۶۹/۲/۱۹ و قانون الزام دولت به حمایت همه جانبه از مردم مظلوم فلسطین مصوب ۱۳۸۷/۱۰/۱۱ و تثبیت و تقویت اقتدار محور مقاومت و حمایت از جریان های وحدت آفرین در جهان اسلام، تقریب ادیان و مذاهب و مقابله با توطئه دشمنان در ایجاد تفرقه در جهان اسلام و تبیین دیدگاه ها و دستاوردهای جمهوری اسلامی ایران و سیاست های اقتصاد مقاومتی در گستره فرا مرزی با اولویت کشورهای منطقه و همسایه با استفاده از ابزارهای نوین سیاست (دیپلماسی)

ب- کنشگری فعال در موضوعات مختلف بین المللی شامل مسائل مربوط به حوزه های حقوق بشر، خلع سلاح، محیط زیست، صیانت از برنامه صلح آمیز هسته ای کشور، لغو تحریم های ظالمانه، مدیریت بحران ها و مناقشات منطقه ای و مقابله با "خشونت گرایی، ارباب گری (تروریسم) و افراط گرایی" و الهام بخشی انقلاب اسلامی به جامعه مستضعفین جهان

شورای عالی سازمان - مرداد ۱۴۰۳

سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی